

İslam kaynaklarında hayrüt-tâbiin ya da reisüt-tâbiin olarak anılan **Üveys el Karanî**'nin vefatından sonra kardeşinden devam eden üveysî sülalesi elinde kalan Hırka-i Şerif 17. yyın başlarında, sülalenin o tarihteki reisi Şükrullah Üveysî tarafından Sultan I. Ahmed'in fermanı gereğince İstanbul'a getirilmiştir. İstanbula yerleşen Üveysî ailesinin, Hırka-i Şerif caminin kuzey yönünde, az ilerisinde bulunan Akseki Kemâleddin Mescidi'nin karşısındaki bir evde ikamet ettiği, hırkanın bu evde ziyaret edilmeye başlandığı, Sadrazam Çorlulu Ali Paşanın (ö. 1711) hırkanın muhafazası için kâgir bir hücre ile bitişiğinde bir çeşme ve imaret inşa ettirdiği, daha sonra Şeyh Osman Üveysî zamanında 1138/1725te ilk defa bir vakfın tesis edildiği bilinmektedir.

Sultan I. Abdülhamid 1194/1780de, şimdiki caminin kuzeyinde, avlu üzerinde bulunan ufak kâgir hücreyi inşa ettirerek ziyaretlerin burada devam etmesini sağlamış, küçük Hırka-i Şerif dairesi veya eski Hırka-i Şerif odası olarak anılan bu hücre Sultan II. Mahmud tarafından 1227/1812de yenilenmiştir.

Sultan Abdülmecid bu mukaddes emanetin şanına layık bir cami ve ziyaret mahalli yaptırmaya karar verince çevredeki birçok bina kamulaştırılarak yıktırılmış, 1263/1847de başlayan inşaat 1267/1851de sona ermiştir. Hırka-i Şerifin muhafazasına ve ziyaretine mahsus birimlerle, ayrıca hünkâr mahfili ve geniş kapsamlı bir hünkâr kasrı ile donatılan camiden başka bu ,yapının çevresinde, üveysî ailesinin en yaşlı erkek bireyi (reisi) ile ailesi için bir meşruta, bu kişinin reşit olmaması halinde kendisine vekâlet edecek olana mahsus vekil dairesi, Hırka-i Şerifi korumakla görevli bir bölük jandarma için kışla (halen hırka-i şerif ilkokulu olarak kullanılan bina) ve görevliler için çeşitli odalar da inşa edilmek suretiyle bir külliye meydana getirilmiştir.

Camiyi kuşatan avluya, farklı yönlerde bulunan üç kapı ile girilebilmektedir. kesme küfeki taşı ile örülmüş olan ve cami gibi ampir üslubunu yansıtan bu abidevi kapılardan, kuzeyde akseki caddesi üzerinde yer alan ile kible tarafından kadı sokağına açılan ikisi basık kemerli, caminin batısında keçeciler caddesi üzerinde bulunan kapı ise yuvarlak kemerlidir. bu sonuncu kapıyı izleyen kavisli rampa hünkâr kasrının ve mahfilinin batı girişine ulaşmaktadır. basık kemerli girişler yanlardan pilastrlar ile, yuvarlak kemerli hünkâr girişi ise dor nizamında gömme sütunlarla kuşatılmıştır. her üçünde de, Kazasker Mustafa İzzet Efendinin (ö. 1876) sülüs hatlı mermer ayet levhaları ve içinde kaal allahü teâlâ (allah dedi ki) ibaresini barındıran beyzi tepelikler göze çarpar. tepelikler kıvrık dal kabartmaları ile çerçevenlenmiştir.

Cami ile buna bağımlı olan hırka-i şerif dairesinin duvarları kesme küfeki taşı ile örülmüş, üst yapıyı oluşturan kubbe ve tonozlar tuğla ile örülerek kurşun kaplanmıştır. caminin sahip olduğu, ziyaret ağırlıklı değişik fonksiyon şeması, tasarımına yansıtılmıştır. yaklaşık 11 m çapında bir kubbenin örttüğü sekizgen planlı ve iki kat yüksekliğindeki harimin kible tarafında, zemin katı Hırka-i Şerifin korunmasına, üst katı ise ziyarete tahsis edilmiş, yine sekizgen planlı bir kitle, kuzeyinde de 5 adet girişle donatılan iki katlı bir kanat bulunmaktadır.

Hırka-ı Şerif dairesine ziyarete Ramazan ayında izin verilmektedir. Görevlilerden aldığımız bilgilere göre avluda bulunan küçük türbedeki Mukaddes Emanetler her cuma günü namazdan sonra ziyarete açılmaktadır.

Desteklerinden dolayı Sayın Hattat Tahsin Kurt'a teşekkür ederiz.

